

Posudek oponenta rigorózní práce

Autorka: Mgr. Zuzana Krýlová, LL. M.

Téma: Protektorát Čechy a Morava: právo nástroj nacistické expanze (274 stran vlastního textu bez povinných příloh, celkem 287 stran)

Motivací pro volbu tématu byl autorce zájem o osudy blízké osoby, jež prožila za německé okupace složité životní situace. Práci koncipuje jako snahu obsáhnout velké množství faktografie týkající se obecných i dílčích státoprávních, juristických a dalších problémů Protektorátu Čechy a Morava. Malý příspěvek k bližšímu poznání mechanismu při uskutečňované expanzionistické politiky nacistů, jak sama svou práci označuje, je obsáhlou kompilací pořízenou z množství historické, právněhistorické a další literatury. Čtivým stylem seznamuje se známými skutečnostmi, menší pozornost věnuje prováděcím právním normám, které jsou pro dějiny právních institutů a pro každou konkrétní aplikaci práva východiskem zkoumání.

Rozsáhlý spis autorka pojala jako v zásadě dva okruhy vykládaných otázek. Tvoří je jednak kratší kapitola - cca 13 stran - shrnující všeobecně známé informace, jednak velmi dlouhá kapitola pateticky nazvaná „Proměna práva na právo bezpráví“ v rozsahu 181 stran. Připojen je pak krátký závěr, ale k vlastnímu textu se váží ještě samostatně ke konci svazku zařazené poznámky - odkazy zabírajících dalších 61 stran.

Kapitola o proměnách práva (č. 2) je dále členěna na část nazvanou „Etapy vývoje dvojkolejnosti veřejné správy a právního dualismu v Protektorátu v závislosti na proměnách okupační politiky“, v níž nacházíme podtitulky „Vojenská okupační správa

do 15. 4. 1939“ a další vyznačené časové úseky, rok 1940 a další kratší etapy do konce války. Následuje druhý blok výkladu označený jako právní „dualismus“, v němž autorka uvádí přehled říšských a protektorátních předpisů. Členění tohoto úseku textu je místy velmi podrobné, názvy drobnějších traktovaných otázek často označují pasáže dlouhé jen jednu nebo dvě stránky textu. Jiné naopak jsou rozsahem větší, až 10 stran apod.

Naznačené uspořádání výkladu je velmi těžko přehledné, resp. nepřehledné, vyžaduje velké soustředění čtenáře způsobené technickou stránkou rukopisu. Tato druhá kapitola zaujímající stránky 27- 208 je doprovázena celkem 591 poznámkami – odkazy zařazenými ve zvláštní části svazku. Mnohé odkazy jsou podkladem pro dlouhé úseky parafrází kompilovaných výňatků z knih (např. Pankrácká sekyrárna str. 206-207, pozn. 590/591). Mimo to jsou čísla poznámek v hlavním textu psána na řádcích běžných typem i velikostí písma v rozporu s citační normou, což znesnadňuje přehlednost. Vedle toho jsou některé, poměrně velmi dlouhé, části textu převzaty v doslovném znění z prací jiných autorů (např. na str. 139,140,141) a jedná se o jeden odkaz.

Posuzovaná práce je typickým kompilátem, autorka pečlivě uvádí prameny přebíraných informací i jiných částí textů, vlastní přínos pisatelky, jak se zdá je pouze v onom kompilačním snažení. Typickou ukázkou může být text na str. 143 vysvětlující Statut Čechů při pracovním nasazení v říši. K vlastní škodě autorka téměř nepracuje s autentickým zněním právních norem, ale přebírá jejich obsah z literatury např. na str. 205-206, pozn. 589-590. Dále například u poznámky 403 týkající se textu na str. 151 mělo být uvedeno autentické znění příslušné vyhlášky a její oficiální pramen.

Patrně vedena snahou o komplexní charakteristiku společenské, hospodářské i právní situace v Protektorátu zařadila autorka do posuzovaného spisu některé velmi krátké pasáže výkladu.

Například u problematiky kontroly produkce a obsahu filmové tvorby mohla při výraznějším juristickém přístupu k výkladu podrobněji, s využitím právních předpisů vyložit úpravu výroby filmů, jejich kontroly a zvláštních předpisů o registraci filmových námětů, o schvalování výrobních programů, další až absurdní nařízení např. o úpravě titulků jednotlivých filmů, o délce trvání českých celovečerních filmů, definice filmových tvůrčích pracovníků, jejich všeobecné pracovní podmínky, případně výše honorářů atd. Namísto toho je téma filmu nazvané „Film pod dozorem protektora“ vyloženo v podstatě v rozsahu jedné stránky a autorka zmiňuje jedno nařízení z roku 1940. Podobně žurnalisticky jsou psány i jiné části textu.

Kompilačním způsobem autorka shromáždila velké množství faktografie, musela prostudovat dlouhou řadu odborných prací. Posuzovaný text je čtivý, technické nedostatky mají při celkovém hodnocení jen menší význam.

Práci doporučuji k obhajobě, u které může autorka mimo jiné vysvětlit:

1. používaný termín „právo bezpráví“
2. úřední formy vyhlašování právních předpisů

V Praze, dne 9. května 2016

Doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc.

oponent